

ŘÍM 9. KVĚTNA 2004 SDS JE V EVROPĚ

VOLTE SDS VOLTE LEVICOVOU EVROPU

Vydáno PV SDS pro vnitřní potřebu SDS

Uveřejněné názory nemusí být vždy v souladu s názory celé PO SDS

Adresa redakce: Nám. Winstona Churchilla č. 2, 130 00 Praha 3

tel./fax: +420234462059

e-mail: secret@sds.cz nebo vitstanislav@volny.cz

www.sds.cz

EMANCIPACE

Levicový diskusní občasník Pražské organizace Strany Demokratického Socialismu

Číslo 2

Květen 2004

MÁME SPOLEČNOU ŠANCI !

Interview s Milanem Neubertem, předsedou SDS

S jakými pocity vlastně jedeš domů z ustavujícího sjezdu Evropské levice?

To tedy musím odpovědět dialekticky - se smíšenými. Jednou stránkou pravdy je to, že ustavující sjezd stranu založil. A to je něco, čemu přikládám největší důležitost. Myslím, že tím začíná nová etapa historie evropské levice. To je jedna věc. Negativní stránkou je, že jsme nedosáhli našeho největšího cíle, a to bylo, že se s Komunistickou stranou po prakticky deseti či trochu více letech vrátíme do jednoho proudu. To je to negativní, s čím se vracíme do Prahy.

Můžeš nám povědět, jak si představuješ roli SDS v budoucí společné evropské levicové straně?

To je tak. Protože se alespoň zatím nechce KSČM podílet na práci přímo, můžeme i nadále zprostředkovávat určité věci, informace a aktivity. To je jedna část. A pak si myslíme, že můžeme také trochu pomoci při dalším vývoji společnosti, která se ještě po patnácti letech velmi rychle mění.

Nebylo by vlastně pro SDS lepší vstoupit do Evropské levice jako jediná strana z Česka? Kdyby tam byla KSČM, určitě by zmenšila vliv SDS v Evropské levici?

Tak to není. Myslím, že je pro Evropskou levici velká škoda, že dnes KSČM neřekla tomuto procesu docela jasné ano. A SDS dnes nemůže, to musím povědět, hrát roli KSČM. To je docela jasné. Ale přesto uděláme, co udělat můžeme.

Jak vysoko hodnotíš šanci, že by KSČM mohla za týden na svém sjezdu říci evropské integraci jasné ano?

Není to jednoduché dát teď na tuhle otázku odpověď. První věcí je, že ještě jednání ustavujícího sjezdu neskončilo. Stále ještě existuje možnost, že KSČM řekne, že proces alespoň doprovází, byť i ne jako přímý člen.

Víme, že SDS taky sama kandiduje v evropských volbách s Tebou jako lídrem. Jak se Ti jeví situace, když v jedné zemi mají dva členové Evropské levice dvě kandidátky a jak vlastně vidíš volební šanci pro SDS?

Za tuhle otázku musím poděkovat. Musím povědět, že jsme před koncem roku 2003 udělali hodně kroků a chtěli jsme vést rozhovory s KSČM, abychom měli jen jednu kandidátku Evropské levice. Ale tyto pokusy ztroskotaly. A k výsledku: tedy nemám křišťálovou kouli. Ale musím bohužel po vývoji dnes a včera povědět, že je naše šance menší. Tak to bohužel je.

Myslíš naši šanci šanci SDS?

Myslím naši společnou šanci.

To si asi myslíme všichni. Tak děkuji mockrát za rozhovor.

Rozhovor v němčině pro lavka.info vedl Stanislav Holubec, (9. 5. 2004)

BERLÍNSKÁ VÝZVA K ZALOŽENÍ STRANY EVROPSKÉ LEVICE

Společně za jinou Evropu - demokratickou, sociální, mírovou

V Evropě a ve světě roste odpor proti válkám, proti ničení sociálních systémů, zbrojení a tržnímu radikalismu. My, evropská levice, patříme mezi hnutí za jinou politiku. Jsme přesvědčeni o tom, že je možný jiný svět, jiná Evropa: demokratická, sociální, ekologická, feministická, mírová - Evropa solidarity.

Nazrál čas pro Evropskou stranu levice. Chceme ji založit ještě před konáním evropských voleb v roce 2004.

Jiná Evropa

● Po skončení studené války se vrátila válka horká. Společně s NATO se militarizuje i Evropská unie. Významné síly v Evropě požadují svůj podíl na novém imperiálním dělení světa. USA se snaží zapojit Evropu do svých plánů na nadvládu nad světem. To není naše cesta. My chceme Evropu bez zbraní hromadného ničení od Atlantiku po Ural, Evropu kolektivní bezpečnosti bez NATO a bez vojenských svazků v rámci EU. Evropu vyznačující se iniciativami za odzbrojení, rozvoj, partnerství a prosazování mezinárodního práva.

● Také na našem kontinentu se prohlubuje propast mezi bohatými a chudými, miliony lidí žijí bez jistoty zaměstnání nebo jako nezaměstnaní. Sociální zabezpečení se odbourává, sociální služby privatizují. To není naše cesta. My chceme solidaritu, sociální práva a přerozdělování společenského bohatství shora dolů, od bohatých k chudým. Tváří v tvář recesi a rostoucí nezaměstnanosti je třeba přezkoumat orientaci Evropské centrální banky a „pakt stability“ tak, aby zajišťovaly jinou sociální a hospodářskou politiku, jejímiž sociálními prioritami budou plná zaměstnanost a vzdělání, veřejné služby a odvážné inves-

tice také ve prospěch životního prostředí. Je nutno zavést zdanění převodů kapitálu. Priority se musí změnit ve prospěch lidí, ne peněz.

● Mnoho moci má v Evropě Rada mistrů a Evropská komise. Rozhodují neveřejně, pod vlivem lobistů a soukromých zájmů. Parlamenty ztrácejí vliv v národním měřítku. Občané a občanky mohou stále méně mluvit do rozhodování. Politický systém směřuje ke krizi své legitimacy. To není naše cesta. My chceme pro obyčejné lidi transparentnost, spolurozhodování, více pravomocí pro národní parlamenty a pro Evropský parlament.

● Evropa se stává pevností. Ve jménu „boje proti terorismu“ jsou přitom ohrožována a omežována i lidská a občanská práva. To není naše cesta. My chceme Evropu otevřenou světu, Evropu lidských a občanských práv. Musí poskytovat útočiště pronásledovaným.

● Evropa usiluje o ekonomickou převahu. Vede obchodní války. Její měnová, finanční a obchodní politika postihuje především chudší státy a rozvojové země. To není naše cesta. My chceme, vědomi si krvavých dějin kolonialismu, podnikat odvážné iniciativy ve prospěch rozvoje, spravedlivé hospodářské a politické spolupráce.

● Rozmanitost kultur a životních stylů dělá z Evropy životaschopný světadíl. Hrozí však nebezpečí jejich umělého vyrovnávání. Soustředování vlády nad sdělovacími prostředky do rukou malé skupiny ohrožuje pluralitu názorů. Informace, kultura a vzdělání se stávají zbožím. To není naše cesta. My chceme kulturní rozmanitost, dostupnost znalostí a informací pro všechny.

● Evropa patří k hlavním viníkům světových ekologických problémů - svými velkými emis-

hrát významnou roli a že by mohla napomoci jeho větší orientaci na problémy přistupujících členských států EU. Vnější podnětem bylo odmítnutí všech ostatních stran vypustit z textu Stanov výslovné odsouzení stalinistických zločinů.

SDS tuto skutečnost hodnotí jako selhání všech názorových proudů včetně reformního, které byly v delegaci KSČM zastoupeny. Je přitom naprosto lhostejné, zda vnější podnět byl pro zástupce KSČM skutečným důvodem nebo pouhou záminkou k opuštění sálu i integračního procesu levice.

Od VI. sjezdu KSČM očekávala SDS spolu s českou levicově orientovanou veřejností, že KSČM předvede svou připravenost stát se krystalizačním jádrem spolupráce radikální levice v souladu se svým současným politickým postavením. Klíčovou otázkou pro nás nebyly personální změny ve vedení KSČM sledované českými médii, i když je jasné, že novou politiku je snazší dělat s novými lidmi. Očekávali jsme takové programové změny, které by umožňovaly spolupráci levice na pluralitním základě při respektování názorových odlišností.

Viděno očima SDS však VI. sjezd KSČM jen potvrdil její zahledění se do sebe sama a do minulosti. V programové rovině došlo ke stagnaci -

z avízované nabídky alternativy ke kapitalismu, který se utrhl z řetězu sociálního státu, zbyla jen Naděje pro ČR a úkol zpracovat do příštího sjezdu model socialistické společnosti (sic!). A pokud jde o vytváření široké fronty proti neoliberalismu, KSČM nepovažovala za nutné pozvat na svůj sjezd žádného potenciálního partnera. Fakticky tím vyslala levicovému politickému spektru signál, že žádné partnery nehledá a že o vytvoření větší akční jednoty na české levici ani neusiluje.

SDS považuje stále KSČM za politického spojence, s nímž je připravena všestranně spolupracovat v zájmu vytvoření sociálně spravedlivé společnosti. SDS chce věřit, že se KSČM po sjezdu zamyslí nad svým postavením a znovu zváží své perspektivy v politickém životě ČR i EU a zahájí kroky, které ji vyvedou z izolace a umožní jí zaujmout místo a plnit roli, jaké by odpovídaly jejím tradicím, velikosti i voličské podpoře. To není a nebude možné bez spojenců, bez upřímného otevření se levicové veřejnosti, bez plurality názorů a bez skutečné diskuse.

V České republice se vytváří prostor pro silnou socialistickou stranu, která bude schopna a ochotna spojit síly levicového spektra občanské společnosti.

Předsednictvo CV SDS, 19. května 2004

19	Anna Oppitzová	27.10.1951	žena	manažer	Mělník	SDS
20	Bohuslav Mikulášek	11.12.1945	muž	muzejník	Velké Meziříčí	SDS
21	Ing. Bruno Förster	8.8.1942	muž	důchodce	Karlovy Vary	SDS
22	Karel Lajtker	29.8.1951	muž	izolátér	Praha	SDS
23	Jaromír Machník	22.9.1953	muž	podnikatel	Český Krumlov	SDS
24	PhDr. Oldřich Křepelka	10.9.1931	muž	důchodce	Karlovy Vary	SDS
25	Alena Harusová	17.12.1945	žena	studijní referentka	Praha	SDS
26	Ing. Václav Honc	2.6.1938	muž	stavební inženýr	Praha	SDS
27	Karel Černý	28.4.1947	muž	technik	Pardubice	SDS
28	Vladimír Koukal	16.2.1936	muž	jednatel i společnost	Praha	SDS
29	Mgr. Marie Hardtová, CSc.	24.6.1943	žena	učitelka	Dobřichovice	bez pol. přísl.

V ČR SE TVOŘÍ PROSTOR PRO SILNOU SOCIALISTICKOU STRANU

Předsednictvo Strany demokratického socialismu se zabývalo výsledky ustavujícího sjezdu Strany evropské levice v Římě a VI. sjezdu KSČM v Českých Budějovicích a hodnotilo jejich dopady na politickou situaci v ČR.

Především musíme konstatovat, že Česká strana sociálně demokratická provádí trvale spíše středopravicovou než sociálně demokratickou politiku, která vede k postupné demontáži sociálního státu. Tento stav se neomezuje se jen na Českou republiku, ale panuje v Evropě všude tam, kde vládne sociální demokracie. Sociálně demokratická koncepce „třetí cesty“ ztroskotala v celé Evropě, protože proti neoliberálnímu vývoji nic nepostavila, a tím ho fakticky urychlila.

Politika globalizovaného kapitalismu v zájmu velkokapitálu a jeho lobby podkopává solidaritu a sociální vymoženosti, jichž bylo dosaženo v celé Evropě v minulosti. Prožíváme generální útok na systém důchodů, demontáž a privatizaci sociálního zabezpečení, zavádění tržních zákonů do tak bytostně veřejných oblastí, jako jsou zdraví, vzdělávání, kultura, i pro společenské statky jako

voda a jiné přírodní zdroje, deregulaci trhů práce, především rozšiřování pracovních vztahů bez zákonné ochrany. Všechno - od práce po každodenní život lidí - se stává zbožím.

Strana demokratického socialismu sdílela s částí české společnosti naději, že se Komunistická strana Čech a Moravy za této situace pokusí stát smelujícím prvkem české levice a že proti neoliberálnímu přílivu začne společně s ostatními levicovými demokratickými silami stavět společnou pluralitní frontu jak v České republice, tak v Evropě. S lítostí však konstatujeme, že se KSČM do čela procesů otevírajících českou společnost vstříc evropským výzvám nepostavila.

Podle našeho názoru proměškala KSČM během uplynulých dvou týdnů hned dvakrát příležitost pozitivně přispět k vývoji na levici v evropském i domácím měřítku. Nejprve na zakládajícím sjezdu Strany evropské levice (8. 5. v Římě) delegace KSČM odmítla vstoupit do politického subjektu, zakládaného západními radikálními silami, ačkoliv bylo zřejmé, že by v něm mohla

mi oxidu uhličitého, vývozem odpadu, drancováním energetických zásob a lesů po celém světě. To není naše cesta. My chceme žít a pracovat ekologicky zodpovědně.

● V posledních desetiletích došlo k pokroku v oblasti rovnosti pohlaví a boji proti diskriminaci. Dnes je velmi ohrožuje neoliberální politika a deregulace na trhu práce. To není naše cesta. My chceme překonávat diskriminaci, chceme skutečně stejná práva pro muže a ženy a jejich zachování.

Strana evropské levice

Strana evropské levice chce být alternativou dnes převládajícího stylu evropské politiky, nejenom navenek, ale také uvnitř. Mezi sebou chceme jednat transparentně, demokraticky, rovnoprávně. Společně chceme být přesvědčivější a politicky průbojnější. Víme, že to je možné jen tehdy, budeme-li si vážit svých politických zkušeností, názorů, tradic a politické kultury, budeme-li obnovovat a společně pečovat o jejich růst.

Při respektování plné samostatnosti, suverenity a individuální odpovědnosti všech partnerů se naše vztahy a spolupráce vyznačují otevřeností, respektem a tolerancí. Středem našeho myšlení a aktivity je člověk, nikoliv zisk a moc. Evropa je naším společným působištěm.

Chceme zpochybnit nadvládu zisku a překonat panství kapitalismu. Chceme jinou kulturu života, práce, výroby a rozdělování. Spojuje nás boj za mír, antifašismus, proti rasismu, za demokracii, sociální spravedlnost, feminismus, ekologie.

Začínáme, a zveme k prvnímu společnému

kroku. Zůstáváme otevření všem, kteří se dosud nerozhodli nebo se rozhodli jinak. Hluboce si ceníme rozmanitosti forem spolupráce. Budeme je využívat k tomu, aby byl náš světadíl demokratický, sociální, životaschopný a mírový.

Berlín, 11. 1. 2004

Podpisy:(v pořadí dle originálu)

Estonská sociálně demokratická dělnická strana (Tiit Toomsalu, předseda)

Francouzská komunistická strana (Giles Garnier, člen výkonné rady)

Koalice hnutí levice a ekologie (SYNASPIS-MOS, Řecko) (N. Konstantopoulos, předseda)

Strana komunistické obnovy (PRC, Itálie) (Faustino Bertinotti, předseda)

Levice (Lucembursko) (Fred Heyar, člen národního koordináčního byra)

Komunistická strana Rakouska (Walter Baier, předseda)

Komunistická strana Slovenska (Karol Fajnor, místopředseda)

Spojená levice (Španělsko) (Pedro Marset, odpovědný za mezinárodní vztahy)

Komunistická strana Čech a Moravy (Miloslav Ransdorf, místopředseda)

Strana demokratického socialismu (ČR) (Jiří Hudeček, místopředseda)

Strana demokratického socialismu (SRN) (Lothar Bisky, předseda)

Pro SDS přeložili Jiří Hudeček a Milan Neubert

PROČ CELOEVROPSKOU LEVICOVOU STRANU?

Heinz Stehr

V roce 2004 zatím neexistují dostatečné možnosti k vytvoření účinného volebního bloku. Z mnoha diskusí známe komplikovanost vztahu nutného vývoje vlastního profilu k politice akční jednoty a politice bloku. Teď k nám přichází no-

vá praktická výzva. O tomto víkendu se dojde v Berlíně k poradě o programových a statutárních základech formování celoevropské levicové strany. K těmto procesům dochází po mnoho let v různých grémiích. Na jedné straně ve frakci

Evropského parlamentu GUE/NGL, na straně druhé v NELF (Nová evropská levice), na dvoustranných a vícestranných setkáních zúčastněných komunistických a levicových stran EU-Evropy. Objektivně je vytvoření celoevropské levicové strany urychlováno třemi faktory:

- skutečností, že všechny ostatní varianty politiky již mají EU-formace jako volební strany, a
- směrnici Evropského parlamentu, která bude pravděpodobně v roce 2009 požadovat, aby se připustila kandidatura pouze těch stran, které jsou přímo alespoň v devíti státech EU.

Dalším faktorem pro urychlení tvorby této levicové strany je naděje na zvýšení volebních hlasů při volbách do EP v tomto roce.

Jako DKP bychom měli tento proces vnímat střídavě a věcně. Z dnešního pohledu je třeba hodnotit toto:

DKP jako další komunistické strany z členských států EU, např. z Anglie, Lucemburska, Holandska, Švédska, Dánska byly z tohoto procesu vyloučeny. Kdybychom se byli na diskusním a pracovním procesu podíleli, byli bychom tento proces svou prací a přínosem našich stanovisek spoluutvářeli.

Proces utváření je, pokud je nám známo, zatím tažen těmito stranami: PDS, FKS, Spojená levice Španělska, KSR, Synaspismos z Řecka, Levice z Lucemburska, KS Belgie, Italská strana komunistické obnovy. Procesu se má účastnit až 16 stran. Neznáme bohužel politické dokumenty, o kterých se má tento víkend jednat; v rámci dalšího jednání předsednictva se o tom budeme informovat a budeme diskutovat důsledky tohoto vytváření celoevropské levicové strany.

Naproti tomu nyní ze zásadních nebo časových důvodů odmítají svou účast strany jako KS Řecka, KS Portugalska a AKEL Kypr, podobně jako KSČM, které se částečně na diskusích k vytvoření strany podílely.

Vytvoření této levicové strany a její možná účast ve volbách do EP 2004 nemůže narušit paralelní kandidaturu levicových stran v členských státech EU.

Jak lze zatím předvídat, bude taková kandidatura podána v Lucembursku, Řecku, Portugalsku a ovšem i ve Spolkové republice Německo.

Mnohé obsahové debaty k vytvoření této levi-

cové strany, i v postoji k návrhu ústavy EU, ukazují na jejich rozdíly a pospolitosti, které nebudou ukončeny ani vytvořením společné volební strany. Toho by si měly být NKS a další strany vědomy.

I proto navrhuji, abychom vzali dnes vzniklou situaci s nutnou trpělivostí na vědomí a abychom především jako dříve požadovali co největší jednotu levice. To ovšem vyžaduje otevřenou debatu o rozdílech v analýze, hodnocení a závěrech k politickému vývoji v rámci EU. Především to vyžaduje vytvářet fóra k nutné diskusi. Rozumí se, že to všechno povede k politickým výsledkům jen bez vylučování, při solidaritě a rovnoprávnosti.

Jako Německá komunistická strana neseme odpovědnost za zastoupení levicové politiky v Parlamentu EU a v EU vůbec. K tomu jsme již vypracovali řadu obsahových a organizačních návrhů, jak při konferencích EU k Maastrichtské smlouvě a jejich následcích, tak při rozhovorech ve frakci GUE/NGL v Bruselu, tak na mezinárodních konferencích jako byly Athény v prosinci 2003 nebo mezinárodní konference NKS v Berlíně v roce 2002. Podle svých sil a možností přispíváme k formování hnutí sociálního fóra a k organizování co nejširších, nejsilnějších mimoparlamentních akcí, např. při velkých demonstracích proti konanému vrcholnému setkání EU. Jsme připraveni na další rozhovory, diskuse a dohody, aby levicová politika v Evropě posílila. Bereme však také na vědomí, že různé levicové strany sledují různé nadnárodní celoevropské koncepce. Patří k tomu i strategie vylučování NKS a dalších komunistických stran levicovými silami. PDS trvá na svém sjezdovém usnesení, že na jejich kandidátkách nesmějí kandidovat členové jiných stran. Praktickou zkušeností se potvrzuje, že je toto usnesení především namířeno proti členům NKS.

Německé komunistické straně je upírána rovnoprávná účast na některých diskusích a pracovních procesech. Máme také bohužel dost zkušeností s politikou vylučování na levi. Jednou z nich je to, že dlouhodobě reálné policejní vztahy zatím korigovaly každý chybný případ vylučování. Natolik bychom se mohli domnívat, že už čas pracuje pro nás. Proti tomu mluví: za této situace

Skutečnost je totiž jednodušší. Dlouhodobě může být opravdu otřesena současná identita KSČM, pokud se ji ona sama na svém nadcházejícím sjezdu nerozhodne změnit.

Radikální levice totiž existuje v Evropské unii ve své barevnosti již dlouhé roky. A navíc: podíváte-li se na tabulku v kapitole 1.7.,

uvidíte, že zatím spíše sílí než by slábla. Proto je SDS přesvědčena, že se obavy z jejího rozplynutí ukážou jako naprosto zbytečné.

KANDIDÁTNÍ LISTINA SDS PRO EUROVOLBY 2004

	jméno, příjmení	datum narození	pohlaví	povolání	obec trvalého pobytu	název pol. strany
1	RNDr. Milan Neubert	30.3.1955	muž	pracovník výzkumu a vývoje	Praha	SDS
2	JUDr. Vladimír Farana	26.5.1953	muž	starosta města	Orlová	SDS
3	MVDr. Božena Kremláčková	19.8.1955	žena	veterinární lékařka	Jihlava	SDS
4	RNDr. Jiří Hudeček, CSc.	4.11.1953	muž	vysokoškolský učitel	Praha	SDS
5	RSDr. Jan Komenda	4.12.1946	muž	technik	České Budějovice	SDS
6	MUDr. Karel Masný	10.2.1942	muž	lékař	Karlovy Vary	SDS
7	MUDr. Ludmila Vodičková, CSc.	6.10.1956	žena	vědecký pracovník	Praha	bez pol. přísl.
8	RNDr. Karel Hanauer	26.5.1966	muž	programátor	Praha	SDS
9	Ing. František Bartoš	16.2.1947	muž	podnikatel	Český Krumlov	SDS
10	Marie Lopourová	17.2.1964	žena	učitelka	Třebořov	SDS
11	MUDr. Jaroslav Horných	25.1.1951	muž	úředník	Dobříčovice	SDS
12	Miroslav Fišer	16.4.1964	muž	provozní chemik	Vyskytná nad Jihlavou	SDS
13	Mgr. Vladimír Seidl	7.3.1936	muž	důchodce	Praha	SDS
14	Mgr. Matuš Bóna	27.7.1970	muž	advokát	Brno	SDS
15	MVDr. Josef Formánek	26.10.1949	muž	veterinární lékař	České Budějovice	SDS
16	RSDr. Petr Andrš	4.3.1950	muž	skladník	Neratovice	SDS
17	Marie Jenišťová	12.10.1947	žena	nezaměstnaná	Proseč	SDS
18	PaedDr. Vít Stanislav	5.9.1943	muž	učitel	Praha	SDS

odlišně.

Jedním z významných faktorů vnitrostátní politiky v jednotlivých zemích byl postoj domácích parlamentních stran k procesu rozšiřování Evropské unie. S trochou zjednodušení se dá povědět, že stoupenci tohoto procesu se staly politické strany, které našly v Evropské unii politické partnery, určující přednostně charakter evropské politiky, tedy především sociální a křesťanští demokraté (viz 1.7.). To je také patrně jeden z důvodů, proč dva na české politické scéně dnes nejsilnější subjekty - ODS a KSČM - stály dlouho svorně proti myšlence evropské integrace.

Obě strany si byly vědomy okolnosti, že při zachování stávajícího rozložení politických sil v Evropské unii může dojít dlouhodobě přes globálně „europeizovanou“ média k postupnému odklonu veřejnosti směrem k politickým idejím hlavních evropských „hráčů“. To vycitily členské základny i aparát obou stran a pouze skutečnost, že veřejné mínění bylo většinou pro integraci, jim bránila v daleko ostřejším odmítnutí integračního procesu v průběhu kampaně před referendem o vstupu ČR do EU.

Podívejme se nyní na celkovou situaci trochu blíže z pohledu české radikální levice. Po mnohaletém zápasu mezi ČSSD a KSČM na vnitrostátní půdě stojí významně posílena KSČM, usilující o dosažení co nejvyššího stupně programové a akční jednoty. Ostatní politické síly v této části spektra - včetně SDS - mohou počítat s jednotkami či desetinami procent volebních preferencí. KSČM je ovšem nucena s ohledem na blížící se vstup ČR do EU postupně oslabovat svou protievropskou rétoriku, založenou formálně na výhradách k špatně vyjednaným podmínkám vstupu, k nedostatečné připravenosti ČR a nevyjasněnému charakteru Evropské unie.

Cílový stav tohoto obratu je jasný - musí jím být pozitivní návrhy na „budování společného evropského domu“ a projekt postupné transformace Evropské unie. Je jasné, že jiný než pozitivně laděný projekt nebude mít dlouhodo-

bě v Evropské unii u veřejnosti šanci. V průběhu postupného obratu se však ukazuje, že uvnitř strany existují i jiné než jen oficiálně deklarované důvody nesouhlasu KSČM se vstupem do EU. Tyto důvody vycházejí postupně najevo v souvislosti s růstem významu politických stran na evropské úrovni.

Evropská unie totiž vychází z teze, že jsou politické strany na evropské úrovni důležité jako faktor integrace EU a že přispějí k formování evropského povědomí a k vyjadřování politické vůle občanů EU. Smysl je jasný - mají zaniknout potenciální zdroje konfliktů na hranicích národních států. Konfliktní čáry mají vést napříště jen mezi celoevropskými subjekty, které nebudou mít zájem na dezintegraci EU. Evropská unie je kvůli tomu připravena změnit i financování politických stran - národním stranám a jejich poslancům má jít přímo jen 85% rozpočtovaných prostředků a zbylých 15% má jít na provoz celoevropských stran.

Tento navržený mechanismus vede i váhající část spektra evropských národních stran k zakládání nových subjektů. Je tomu tak i na radikální levici, která od roku 2003 chystá aktivně vznik Strany evropské levice (viz 5.3.). Většina těchto iniciativních levicových stran se rekrutuje ze současné Frakce Evropské sjednocené levice a Severské levice zelených (viz 5.2.), která je názorově relativně velmi široká, rozhodně významně širší než na názorové jednotě stavící KSČM. Ta je tímto nečekaným procesem poněkud zaskočena - a není sama. Hlasy proti vzniku Strany evropské levice (SEL) se ozývají především od dalších komunistických stran.

Hlavním argumentem proti založení SEL je „ztráta identity radikální levice“, obava z jejího rozplynutí v EU. Zaznívají hlasy, že bude SEL žít pod diktátem Evropské komise, že hrozí prodej ideálů radikální levice za finanční příspěvek na činnost SEL od EU. Tyto argumenty se ale nezakládají na skutečnosti. Blíže se o nich můžete dočíst v našem článku „K argumentům proti Straně evropské levice“.

už nemáme čas žádný. Nutné by bylo vytvoření celoevropského volebního seskupení, které by bez nějakých vytáček podporovalo mírovou politiku, sociální bezpečí a služby a také více demokratických práv a svobod v EU. Spojenectví, které by dokázalo zastavit současný pravicový vývoj

v EU, aby umožnilo změnu politického směru.

Z referátu předsedy NKS na konferenci Německé komunistické strany 10. ledna 2004 v Berlíně.

Pro potřeby SDS přeložil Milan Neubert.

PRINCIPY A HODNOTY EVROPSKÉ STRANY LEVICE

Návrh řecké strany Synaspismos přednesený 22. března 2003 na ustavující schůzce Iniciativní skupiny Evropské strany levice, který přednesl člen politického sekretariátu Nikos Hountis.

1. Evropská strana levice odvozuje své principy, hodnoty a strategickou orientaci z velkých tradic bojů levice za svobodu, demokracii, sociální spravedlnost a socialismus. tyto hodnoty se tvořily, když velké revoluce postavily miliony lidí na jeviště dějin a sociálně politického vývoje.

Tyto hodnoty a principy se odvozují z historických poučení, která se týkají každodenních bojů pokrokových a levicových sil v kapitalistických zemích, a to zejména evropských, ale rovněž z poučení zanechaných režimy, zbudovanými ve jménu idejí a hodnot socialismu, které se zhroutily, protože se ocitly velmi daleko od hluboce sociálního a demokratického obsahu těchto hodnot.

Všechna tato poučení nás přivedla k přesvědčení, že jsou socialismus a svoboda, socialismus a demokracie neoddelitelnými pojmy.

2. Metoda, kterou používáme ke studiu reality a ke zviditelnění historicky společenské nutnosti naší doby, nám umožňuje chápat velké problémy a požadavky historie jako výsledek velkých a malých rozporů dnešní globalizované kapitalistické reality; rozporů, které díky svému dialektickému střetu rodí nové jevy a nové skutečnosti.

3. Je jasné, že nová fáze globalizovaného kapitalismu zatím nedosáhla trvalejšího charakteru. Existuje však spousta důkazů, že při hegemonii finančního kapitálu, bezuzdného expansionismu a protiakce, převahy vojenské a politické admi-

nistrativy USA poznalo a pozná lidstvo největší barbarství ve své historii.

4. Evropa, oblast, ve které se levicové síly rozhodly pro společnou strategii, společnou politiku a společný politický subjekt, nemá jen zvláštní historický zájem. Představuje pro levici privilegovanou oblast, protože obsahuje neobyčejně bohatou politickou historii a učení, protože Evropa, za podmínky že se bude levice vyvíjet a bránit, může existovat jako autonomní síla, může hrát výraznou roli ve světové rovnováze, rovnováze míru, demokracie, rozvoje a spolupráce, která zpochybňuje kapitalistickou jedinou cestu a usmíří země a národy, člověka a přírodu.

5. To všechno znamená, že levice nechápe Evropu jako uzavřenou pevnost. Že budoucnost Evropy není jen v zájmu evropských kapitalistů a Centrální banky či konzervativních a sociálně demokratických sil. Týká se občanů, pracujících, všech společenských tříd, na něž útočí neoliberální politika; týká se především sil levice. Levice je politickým a ideologickým proudem:

a) který se staví proti nacionalismu a národní izolaci

b) který hledá pro Evropu novou roli ve světě a zdrazňuje potřebu nového, demokratického světového řádu

c) který bojuje proti expansionismu a bolestivým následkům způsobeným neoliberální globalizací

d) který bojuje za nový, rovný vztah mezi centrem a regiony

e) který rozvíjí koncepci zaměstnanosti, která ochrání pracující před technologickým podceňo-

váním, společenským vylučováním a nezaměstnaností

f) který chce vrátit občanům, o co je kapitalismus připravuje, tedy produkt lidské práce a lidské inteligence

g) který nově definuje vztah mezi člověkem a přírodou, aby zajistil dlouhodobě udržitelný stav a vyrovnal se s nerovnováhou ekosystému, způsobenou drancováním a pustošením přírodních zdrojů, které provádí neoliberální expansionismus

h) který nepohlíží na Evropskou unii jako na rozšiřující se trh, ale jako na společnost, která musí rozšiřovat a prohlubovat demokracii. Společnost, která potřebuje nové instituce, aby mohla vytvořit vlastnosti demokratické, multi-kulturní společnosti.

6. Právě v rámci těchto idejí se snaží vytvořit novou politickou a společenskou koalici, která bude základem pevného spojení sil společenské

transformace a současně přistoupí k vytvoření politické strany jako společného politického subjektu.

7. Jako svůj bezprostřední cíl podporuje myšlenku nového konstitučního řádu Evropy, který bude regulovat demokratická pravidla, pravidla, která zvládnou nezbytné a nutné třenice a konflikty mezi komunálními a národními autoritami, mezi sociálními skupinami a třídami na národní a evropské úrovni. Pravidla, která zaručí dnešní demokratické a sociální vymoženosti a umožní demokracii, aby se rozvinula a přiblížila občany k centrům rozhodování.

8. Síly levice mají historickou povinnost přispívat tak, aby velké změny, které slibují, a socialistická transformace evropské společnosti byla uskutečněna bez minulých otřesů, v kontextu neustálé obrany a rozšiřování demokracie a sociální spravedlnosti.

Přeložil Milan Neubert, 3. 11. 2003

MANIFEST STRANY EVROPSKÉ LEVICE

Schváleno ustavujícím sjezdem Strany evropské levice 8. a 9. května 2004 v Římě.

V Evropě klíčí nová naděje. Nová vize inspiruje stále více Evropanů a spojuje je k velkým akcím odporu proti prosazování kapitalismu jako jediné možné cesty, kterou má být lidstvo nalákáno do pastí nového sociálního a kulturního úpadku. Převažující situace národů, společenských organizací a jedinců je ovlivňována nejistotou, pochybnostmi a riziky. Vzniká nový silný odpor proti kapitalistickému vykořisťování. Vystává nová možnost, jak změnit život mužů a žen, kteří jsou stále více a více postižováni katastrofami kapitalistické globalizační politiky.

Nové formy moci v celosvětovém měřítku vedou ke krizím národních států, systému paktů a světového pořádku, který vznikl po druhé světové válce. Teorie permanentní války, která dnes nachází vyjádření v Bushově doktríně, a vír teroristického násilí, který je touto válkou živěn, u-

možňují, že se nerovnosti zvětšují a že se prostor pro demokracii zmenšuje.

Evropa je pro nás v mezinárodní politice prostorem pro obnovení boje za lepší společnost. Tento přístup bude zahrnovat dosažení míru a transformaci dnešní kapitalistické společnosti. My usilujeme o společnost, která opustí kapitalistickou logiku s dominancí mužů. Našimi cíli jsou emancipace člověka, osvobození žen a mužů od všech forem útlaču, vykořisťování a diskriminace.

Role a úloha politické levice v Evropě podle nás spočívá v tom, že přispěje k vytvoření širokého společenského a politického svazku pro radikální změnu politiky, v jehož rámci budeme rozvíjet konkrétní alternativy a návrhy týkající se této nutné transformace současné kapitalistické společnosti. V tom vidíme svou odpovědnost a také možnost oslovit ty, kdo se zasazují o spravedlivější společnost jako o předpoklad sebeur-

Španělska - 24 a Francie - 22)

- Frakce Evropské liberální, demokratické a reformistické strany (zastoupena jen v 10 členských státech, nejsilnější skupiny jsou z V. Británie - 11, z Itálie a Holandska - po 8)

- Frakce Zelených a Evropské svobodné aliance (zastoupena ve 12 zemích, nejsilnější skupina je z Francie - 9)

- Frakce Evropské sjednocené levice a Severské levice zelených (zastoupena v 10 státech, Francie - 11, Řecko - 7, Německo a Itálie po 6, Španělsko - 4, Švédsko - 3, Portugalsko - 2, Dánsko, Holandsko a Finsko po jednom)

- Unie pro Evropu národů

- Skupina nezávislých členů

- Skupina pro Evropskou demokracii a odlišnosti

- Nezařazení

(Převzato z letáku Infocentra EU při Delegaci EK v ČR)

O obsahových rozdílech mezi jednotlivými frakcemi se můžete dovědět z následujícího článku.

Všeobecně se soudí, že v letošních volbách v EP nedojde k žádnému zemětřesení. Postavení dvou nejsilnějších stran ELS (lidovců) a SES (socialistů) zůstane nejspíše beze změny, přestože levicová uskupení, včetně naší SDS, očekávají značný příliv nových poslanců. V rámci levice se jistě objeví i nový subjekt - Strana evropské levice (viz 5. blok našich eurotemat). Podle European Voice zřejmě poklesne podíl malých frakcí, což by je politicky mohlo marginalizovat a to jak v rámci EU, tak i v národních státech. Média přinesla zprávy o tom, že britští konzervativisté plánují vytvoření nové frakce tzv. eurorealistů, která by výrazně oslabil frakci lidovců. Jmenovala by se pravděpodobně Nová Evropa s orientací na vizi Evropy národů s úzkými vztahy k USA. Mohla by získat kolem 75 mandátů a zaujmout pozici třetí nejsilnější frakce v EP. Zájem o tuto frakci projevila i naše ODS a slovenská KDH.

26. 4. 2004

OBAVY Z ROZPLYNUTÍ LEVICE V EU JSOU ZCELA ZBYTEČNÉ

Milan Neubert, předseda Strany demokratického socialismu

Od mocensko-politického třesu v Evropě koncem 80. let už uplynulo téměř 15 let, během nichž se významně změnila sociálně-ekonomická situace v jednotlivých národních stá-

tech, patřících dříve do „socialistického tábora“. I když se tyto státy vyvíjely během této doby v podobných vnějších podmínkách, rozvíjel se jejich vnitrostátní politický život

mi obecně uznávanými atributy a s propracovanou státní územní, etnicko-kulturní a regionální strukturou

4. Vnitřní uspořádání ZEU jako systémové rozvinutí všech prvků demokracie, občanské společnosti, právního a sociálního státu, regulované tržní, ekologicky orientované ekonomiky, doplněné pojistkami proti nebezpečím všeho druhu, včetně extrémismu a terorismu

5. Multikulturní ZEU zbavené historických záležitostí s všeobecně uznávanou evropskou identitou organicky propojenou s nově definovanými národními identitami členských států

Cesty a prostředky, které podle nás vedou k cílovému projektu, popíšeme v předposledním bloku předvolebních témat.

(Převzato z www.sds.cz)

JAKÉ POLITICKÉ STRANY PŮSOBÍ V EP

Vladimír Seidl

EP je zatím jediným orgánem EU, jenž má bezprostřední a pravidelné vazby s politickými stranami, jež působí v jednotlivých členských státech. Europoslanci totiž nevytvářejí národní kluby, ale frakce podle politické příslušnosti. Volby do EP se konají ve všech členských státech najednou a zúčastňuje se jich několik set politic-

rence předsedů, která připravuje plenární zasedání a organizuje vlastní práci parlamentu.

Počet frakcí a poslanců v nich zastoupených se mění nejen od jedné voleb ke druhé, ale z různých důvodů i během jednoho volebního období, jak ukazuje následující tabulka:

	1994 4.volby	1999 5.volby	2002 5.vol.obd.
socialisté	198	181	179
křesť.dem.	157	232	233
liberálové	43	52	52
levice	28	42	44
zelení	23	46	45
ostatní	118	73	73
	567	626	626

Pramen: *Malá encyklopedie EU, 1997. ABC práva Evropských společenství, 2001. Instituce EU, 2002.*

kých stran. Europoslanci pátého volebního období zastupují kolem stovky národních stran. Sdružují se do necelé desítky frakcí. Otázka statutu politických stran na evropské úrovni, především pravidla o jejich financování, není dořešena a jistě bude podstatně upřesněna v souvislosti s přijetím tzv. Euroústavy. Předsedové politických frakcí spolu s předsedou EP se zúčastňují konfe-

V současné době v EP působí tyto frakce :

- Frakce Evropské lidové strany (zastoupena ve všech členských státech, nejsilnější skupiny poslanců jsou z Německa - 53, z V.Británie - 36, z Itálie - 34 a Španělska - 28)
- Frakce Strany evropských socialistů (rovněž zastoupena ve všech členských státech, nejsilnější skupiny jsou z Německa - 35, z V.Británie - 30,

čeného života jednotlivce. Chceme natrvalo založit levicovou politiku jako samostatný, sebevědomý politický projekt, který přispívá k prosazování solidarity a demokracie i společenských a ekologických alternativ.

Z tohoto důvodu se vedle tradiční politické úrovně národních států, regionů, obcí a všeho, co není odděleno od mezinárodního vývoje stávají důležitým prostorem pro alternativní politiku Evropská unie, ale i celý evropský kontinent.

Proto pohlížíme na celosvětové hnutí za jiný svět, jeho rostoucí vnitřní komunikaci a vliv na tradiční sociální, odborová, feministická, ekologická a demokratická hnutí jako na nové síly prosazující změny. Všechna tato hnutí staví proti „soukromému prostoru“ velmocí „veřejný prostor“, v němž různí aktéři požadují základní práva - mír, demokracii, sociální spravedlnost, svobodu, rovnost pohlaví a úctu k přírodě. K nim patří i politická levice. To dodává politice transformace novou sílu.

Zcela vlastní kulturní, politické zkušenosti a společenské boje v evropských zemích ovlivnily podstatu evropského společenského modelu. Máme na zřeteli tyto politické a kulturní kořeny a ne tržní hodnotu, kterou mu dnes přidělují mastrichtská politika a usnesení Evropské ústřední banky.

V Evropě, ve všech našich zemích dnes lidé trpí politikou globalizovaného kapitalismu, který prosazují vlády v zájmu velkokapitálu a jeho lobby. To podkopává solidaritu a sociální vymoženosti, jichž bylo dosaženo v těžkých bojích. Prožíváme generální útok na systém důchodů, demontáž a privatizaci sociálního zabezpečení, zavádění tržních zákonů do tak bytostně veřejných oblastí, jako jsou zdraví, vzdělávání, kultura, i pro společenské statky jako voda a jiné přírodní zdroje, deregulaci trhů práce, především rozšiřování pracovních vztahů bez zákonné ochrany. Přitvrdilo se proti odborům, kriminalizují se imigranti.

Všechno - od práce po každodenní život lidí - se stává zbožím. V dnešní Evropě přibývá nezaměstnanosti, pracovních vztahů bez zákonné ochrany, militarizace směrem navenek - jak ukazuje válka na Balkáně, v Afghánistánu a v Iráku - a směrem dovnitř v důsledku represivních, svobodu loupících zákonů proti těm, kdo se neolibe-

rální politice postaví. To vyvolává ve většině společnosti rozmrzelost z politiky, mezi chudými potyčky a dovoluje to znovu ožít populismu, rasismu a antisemitismu.

Sociálně demokratická koncepce „třetí cesty“ v Evropě ztroskotala, protože proti tomuto vývoji nic nepostavila a tím ho urychlila. Levici, která chce dnešní svět změnit, to dává nové možnosti a současně zvyšuje její odpovědnost. Nemůžeme se však vrátit na tradiční cestu 20. století, která přinesla silám s revoluční inspirací velké úspěchy, ale i velké porážky a tragédie.

Abychom společnost změnili, musíme postupovat v širší frontě. V Evropě je vytvoření alternativní, radikální, ekologické a feministické levice výzvou nové fáze vývoje, která nyní začíná. Pluralitní charakter hnutí může teď být prostoupen touto novou politickou silou, neboť chceme rozvíjet nový vztah mezi společností a politikou.

Chceme předložit projekt jiné Evropy, který dá EU jiný obsah: nezávisle na hegemonii USA otevřený vůči Jihu tohoto světa, alternativní společenský a politický model ke kapitalismu, aktivní vůči rostoucí militarizaci a válce, za ochranu životního prostředí a úctu k lidským právům, včetně práv v sociální a hospodářské oblasti. Požadujeme právo na státní občanství pro všechny lidi, kteří žijí v Evropě.

Chceme Evropu, která je svobodná vůči antidemokratické a neoliberalní politice Světové obchodní organizace (WTO) a Mezinárodního měnového fondu (IMF), která odmítá zahraniční vojenské základny a každý model evropské obranné armády, která by ve světě rozproudila vojenské soupeření a závody ve zbrojení. Chceme Evropu míru a solidarity, bez atomových zbraní a jiných zbraní hromadného ničení, chceme Evropu, která odmítne válku jako prostředek řešení mezinárodních sporných otázek. To se týká zejména konfliktu mezi Izraelci a Palestinci, který musí být upraven na základě usnesení OSN.

My, levicové politické síly tohoto světadíla, chceme napomoci tomu, aby vznikla nová síla prosazující změnu.

My, strany a politické organizace, které se saazují o komunistické, socialistické, demokratické, ekologické a feministické cíle, proti neoliberalismu a za sociální změny, chceme, aby vznikl nový politický subjekt: Strana evropské levice.

Chceme ztělesnit tuto naději, která nám umožní přistupovat novým způsobem k otázkám globalizace, světového míru, demokracie a sociální spravedlnosti, rovnoprávnosti pohlaví, sebeurčeného života pro postižené, zdrženlivého a vyváženého rozvoje, úcty k rozdílné kulturní, náboženské, ideologické nebo sexuální orientaci.

Vidíme nutnost hluboké sociální a demokratické transformace Evropy. Ano, přišel čas zesílit boj proti dogmatu zbožněné tržní společnosti s volnou konkurencí, proti moci finančních trhů a nadnárodních koncernů, a dosáhnout naopak toho, aby občané mohli aktivně zasahovat do politiky, která se provádí jejich jménem.

S ohledem na recesi a rostoucí nezaměstnanost je třeba otevřít otázku orientace paktu stability a Evropské ústřední banky, musí se provádět jiná hospodářská a sociální politika, musí se stanovit sociální priority pro plnou zaměstnanost a vzdělávání, pro veřejné služby a pro odvážné investice, a to i do životního prostředí. Musí se zavést zdanění kapitálových toků. Musí zde být jiné priority, v jejichž popředí je člověk, a ne peníze.

Chceme se všude v Evropě zasazovat o větší pracovní práva námezdně pracujících. Odmítáme se zřici veřejných služeb, má-li být každému zaručeno právo na rovný přístup ke vzdělání, vodě, výživě, zdraví, energii a dopravě. Jsme pro modernizované, decentralizované a demokratizované veřejné služby, aby byla zajištěna sociální práva pro každého.

V tomto roce přistupuje k EU deset států. Další toto přání vyjádřily. Ale jak v těchto zemích, tak ve stávajících členských státech EU jsou významné politické a společenské síly, které se dívají na rozšíření s výhradami nebo s otevřeným nepřátelstvím. Tyto tendence se posilují tím, že dnešní strategická rozhodnutí vedou EU do slepé uličky.

Evropská levicová strana se chce věnovat také transformačním problémům balkánských a východoevropských států, které jsou dnes mimo EU. Stojí před dilematem, zda prosazovat samostatný rozvoj nebo se připojit ke kapitalistické integraci Evropy, aby mohly řešit všechny konflikty, které dolehnou na jejich společnost dnes a v budoucnu. Evropská levice je připravena spolupůsobit se všemi demokratickými silami těchto

zemí ve prospěch demokracie, míru a sociální spravedlnosti, ve prospěch sociálního a hospodářského rozvoje i posilování demokratických institucí.

Chceme dosáhnout toho, aby volené orgány - Evropský parlament a národní parlamenty, jakož i zastupitelské orgány EU, jako jsou hospodářský a sociální výbor nebo výbor pro otázky regionů, získaly více práv k jednání i kontrole. Ať už se stavíme k dnes diskutovanému návrhu ústavy jakkoliv, jsme zaměřeni proti direktoriátu velmocí. Nepřijímáme ani jejich přání vnutit nám ultraliberální ekonomická kritéria a militarizaci, které vedou k podstatnému sociálnímu ústupu.

Zasazujeme se plně o to, aby byly vytvořeny možnosti pro obchod, pro spoluúčast a kontrolu občanů na všech úrovních a ve všech fázích evropské integrace.

Základním problémem krize EU je otázka demokracie. Po desetiletích se Evropská unie stavěla shora - aniž by se brala v úvahu různost kultur a jazyků, bez lidu a často proti němu.

Ale již se rysují změny. Velké boje sociálních hnutí, odborů, pracujících a občanů proti válce mění situaci. V několika málo letech přinesly široké spojení za mír, rovná lidská práva a za úctu k naší planetě. Jako politické síly sociální transformace chceme přispívat k této nové dynamice, zaměřené proti neoliberální politice. Sociální fóra jsou důležitou příležitostí pro debatu a diskusi, pro rozvoj lidových a občanských alternativ k dnešní neoliberální Evropě. Sociální hnutí a jejich boje mají vlastní dynamiku, samostatnou analýzu, své návrhy a iniciativy. Jsme pro obranu práv pracujících a odborů proti všem způsobům diskriminace, současně ale pro boj za rozšíření pracovních práv, např. o práva pro nezaměstnané a zaměstnance v nezajištěném pracovním poměru, pro rozšíření demokracie na pracovišti a v hospodářském životě na všech úrovních, včetně rovně evropské.

Zasazujeme se za alternativní, sociálně-ekologický a zdrženlivý rozvoj, za přestavbu hospodářství, která spočívá v ochraně přírodního prostředí a klimatu, v péči o zavádění ekologicky šetrných technologií, v celoživotní sociální solidaritě, ve vytváření nových pracovních míst a v podpoře zaostalých oblastí na Zemi.

NAŠE VIZE INTEGROVANÉ EVROPY

Vladimír Seidl

Pod pojmem vize Evropy rozumíme stručně, hutně stanovení vzdáleného cíle směřování politické strany. Od dlouhodobého programu, který je zpravidla podrobným plánem strategického a taktického postupu strany k vytčenému cíli, obvykle na období 5-10-15 let, se vize liší formou, obsahem a časovým horizontem. Z našeho hlediska radikální levicové strany socialistického zaměření vize je **obecně formulovaný projekt alternativy k dnešnímu globalizovanému kapitalismu.**

V médiích, politických prohlášeních i odborné literatuře se často konstatuje, že po zániku bipolárního světa **avantgardní politické myšlení postarád jasnou, přitažlivou, věcně podloženou a optimistickou vizi budoucnosti.** Ano, taková vize chybí, vize založená na všelidských hodnotách a společných zájmech národů, vize, schopná sjednocovat a stimulovat nové, široké iniciativy za nový řád ve světě, který by garantoval důstojný život, spravedlnost, bezpečnost a rovnoměrný hospodářský, sociální a kulturní rozvoj všech zemí.

Taková vize není a **nemůže být jednoduchou a jednorázovou záležitostí.** Podle nás musí především zohlednit zkušenosti a názory základních společenských proudů, závěry z kritické analýzy minulosti a prognóz dalšího vývoje, sociologické a politologické poznatky o současné společnosti. Navíc, je třeba, aby vize byla soustavně aktualizována a korigována, pokud si to prudký vývoj reality či prohloubené poznání vyžádá. **Proto naši vizi, jejíž obrysy jsou obsaženy v Manifestu demokratického socialismu schváleném v listopadu 2003 na třetím zasedání našeho 7. sjezdu, považujeme jen za počáteční krok,** nedokonalý pokus, skromný příspěvek k celkovému hledání levicové alternativy. Vize SDS odmítá tvrzení o definitivním vítězství neoliberalismu

a o konci dějin, stejně tak nepřipouští, že by se koncepce střetu civilizací stala osou dalšího vývoje světa. Zakládá se jednoznačně na optimistických prognózách dalšího vývoje. Krátce řečeno, vymezuje východiska a stavební kameny cílového projektu, jakož i cesty a prostředky, které nás mají k němu dovést.

Východiska vize SDS:

1. proces globalizace lze a je třeba regulovat, a to nejen v rámci kontinentálním, ale především celosvětově;

2. nový svět, nová Evropa jsou možné a nutné;

3. motivaci trvale udržitelného rozvoje lze a nutno změnit, honbu za ziskem nahradíme kultem duchovní obrody lidstva a regenerace přírody;

4. hybnou sílu systémové přeměny globalistického kapitalismu hledíme v nejdynamičtějších sociálních složkách vědomostní společnosti, jsou ke svému poslání náležitě technologicky vybaveny;

5. úlohu avantgardy musí splnit nová radikální levice zbavená historického balastu 19. a 20. století.

Stavební kameny naší vize (přihlédnuto k novým skutečnostem a poznatkům):

1. Nová Evropa jako prototyp a průkopník systémové přeměny kapitalismu a nového uspořádání mnohopolárního světa v čele s obrozenou OSN, nikoli pevnost bojující o podíl na ovládání naší planety

2. Nová Evropa bez NATO jako sjednocený mnohodimenzní prostor založený na paktu spolupráce mezi západoevropskou unií (ZEU) a unií euroasijskou v čele s Ruskem, počítající s všestrannými přátelskými vztahy s ostatními částmi světa, vč. USA, Číny a islámských zemí na rovnocenném základě

3. Vnější konstrukce ZEU jako soustátí se vše-

Spojená španělská levice (4), Portugalská komunistická strana (2) a Strana demokratického socialismu z Německa (6). K nim se přidalo i 5 poslanců zvolených za trockistickou organizaci Organisationen Lutte Ouvriere (Dělnický boj) a Ligue Communiste Révolutionnaire (Revoluční komunistická liga) z Francie - samy strany ale mají pouhý status pozorovatelů. V roce 2001 přešli do GUE/NGL dva poslanci - jeden od Zelených, druhý od Evropských socialistů, v roce 2002 dalších 6 - z PES a z EDD. Frakce má aktuálně 49 poslanců, tedy 7.8% a je čtvrtou největší frakcí.

Přidruženými členy strany z nečlenských zemí EU: norská Socialistická levicová strana, lucemburská Levice a švýcarská Strana práce, pozorovatelskými členy kyperská Pokroková strana pracujícího lidu (AKEL), podobně jako aktuálně KSČM a KSS či Lotyšská socialistická strana.

GUE/NGL není poslaneckým klubem v běžném slova smyslu. Poslanci jsou více pod vlivem a kontrolou vlastních stran než vedení frakce. Ve stanovách GUE/NGL totiž stojí: „Frakce je fórum pro spolupráci různých politických komponentů, z nichž každý si zachovává svou nezávislou identitu a spojení s vlastní pozicí.“ Největší názorové rozpory existují mezi socialistickým a zeleným křídlem. Finský Levicový svaz a dánská Lidová socialistická strana hrají ve svých státech funkci strany zelených. Naproti nim stojí především komunistické strany Řecka a Portugalska, francouzský Dělnický boj a Revoluční komunistická liga či Nizozemská socialistická strana, které považují třídní konflikt za ústřední otázku své politiky. Spornou otázkou je i vztah k vlastenectví a prosazování národních zájmů.

Hlavní ideové spory ve frakci se dají shrnout do následujících otázek:

1. Pokud by chtěl nějaký evropský stát zahájit výstavbu socialismu, jaké podmínky k tomu bude mít v současné EU a především, jaké budou hranice jeho suverenity, pokud se rozhodne takový krok uskutečnit?

2. Je ale vůbec dnes představitelný „socialismus v jedné evropské zemi“?

3. Jaké mají být hlavní oblasti aktivity evropské levice?

4. Je zde vůbec ještě prostor pro nějakou hos-

podářskou politiku v rámci jednotlivých států, když zde máme hospodářskou a měnovou unii?

Ideové konflikty se projevují částečně i při řešení reálných problémů. Podíváme se na dva:

Přístup ke smlouvě z Nizy

S výjimkou dánských lidových socialistů ji všechny strany odmítly. Menší subjekty tak učinily především z důvodu, že má být omezen počet poslanců z jednotlivých zemí a že tedy hrozí ztráta mandátů. PDS odmítla smlouvu, protože neobsahovala prosazování většinového hlasování v Evropské radě i z důvodu vynechání otázek bezpečnostní politiky. Nakonec hlasovalo 7 poslanců GUE/NGL pro dohodu z Nizy, 14 proti, 10 se zdrželo a zbytek byl sice přítomen v jednacím sále, ale nehlasoval. Podobně byla odmítnuta Evropská charta základních práv, kdy proti ní hlasovalo 17 členů frakce, 10 bylo pro, 7 se zdrželo a zbytek nehlasoval.

Další prohloubení evropské integrace

Odmítají ji především skandinávské levicové strany, protože by byla další integrací omezena sociální práva pracujících v jejich zemích, jež jsou na nejvyšší úrovni z celé Evropy. Švédská levicová strana má ve svém programu dokonce vystoupení z EU. Proti jsou i řecká a portugalská KS jako „vlastenecké“ síly, stejně jako francouzští trockisté a nizozemští socialisté. Jako nejvíce „eurooptimistická“ strana se profiluje německá PDS.

Nejsou to však vždy ideové důvody, které strany rozdělují. Většina frakce například neodmítla Evropskou chartu základních práv z důvodů principiálních, ale proto, že se dokument nedostatečně věnoval sociální a ekologické problematice.

Co změni evropské volby v červnu 2004?

Podle všech prognóz získá rozšířením nejvíce frakce Strany evropských socialistů a Evropské lidové strany, patrně ztratí Zelení a Liberálové, kteří nemají v nových zemích silné pozice. Evropské spojené levice přinese proces rozšíření patrně udržení pozic: Počítá se se získáním mandátů radikálně levicových stran na Slovensku (KSS), na Kypru (AKEL) a samozřejmě v ČR (KSČM). Jisté šance má polská Unie práce a Maďarská dělnická strana, nepatrné šance jsou u politických subjektů z Pobaltí. Podle střízlivé odhady dávají spojené levice dalších 10 mandátů.

(Převzato z www.sds.cz)

Chceme, aby se výbor pro otázky regionů i výbor sociální a hospodářský jako zásadní instituce demokratické regionální politiky EU silněji podílely na rozhodování v evropských institucích.

V EU na sebe narážejí rozporné zájmy. Nám to dává nový politický prostor pro třídní boj za ochranu zájmů pracujících, demokracie i evropské společnosti s jejími organizacemi a institucemi, včetně Evropského parlamentu.

Evropská levice se zavazuje přispívat k tomu, aby se velké změny, o něž usiluje, staly skutečností, což by vedlo k stálému prohlubování míru, demokracie a sociální spravedlnosti.

Bojujme společně za novou společnost, za svět bez vykořisťování a války.

Dnes říkáme: Jiný svět je možný. Budoucnost je už zde. Žádný konec dějin se nekoná.

Přeložil J. Hudeček

VZNIKLA STRANA EVROPSKÉ LEVICE

Stanislav Holubec

KSČM sice přijela jako zakládající člen na ustavující sjezd strany evropské levice, ale nakonec jí vůbec nezaložila!

8. - 9. května 2004 se v Římě konal ustavující sjezd strany evropské levice. Po liberálech, křesťanských demokratech i socialistech a zelených je to evropská levice, která zakládá 15 let po pádu komunistických režimů ve východní Evropě svou stranu. Mnozí kritizují spěch v jakém vzniká. Prý se především Francouzská komunistická strana a německá Strana demokratického socialismu obávají, že v červnových volbách už do Evropského parlamentu nevstoupí, a proto se snaží využít v poslední situaci, dokud jsou ještě silní a mohou mít výrazný vliv na založení evropské levicové strany.

Nejdůležitějším a nejpozitivnějším výsledkem sjezdu je přesto zpráva: Strana evropské levice byla založena. Druhou nejdůležitější pozitivní zprávou je i volba předsedy italské strany komunistické obnovy Fausto Bertinottiho za prvního předsedu Strany evropské levice. Vedle toho, že zde ovšem mnoho nevyřešeného, mnoho rozdílných názorů a mnoho nedorozumění a rozdílných stanovisek. Jednat s mnohými členy bude pro Fausta skutečně tak obtížné, uzavírat smlouvu s ďáblem. Přesto že je tento brilantní řečník a možná nejlépe oblékaný levicový politikem na západ od Uralu miláčkem médií, nečeká ho vůbec lehká práce.

Bertinotti už v minulosti ukázal, že umí svrhnout vládu, když v roce 1997 jeho strana podpořila vyslovení nedůvěry středově-levicové vládě Romana Prodiho, kvůli jejímu plánu důchodové reformy. To tehdy otevřelo cestu nástupu Berlusconiho pravicově-populistické vládě. Uvidíme, čemu otevře Bertinotti cestu svým působením v čele strany Evropské levice. Se svou typicky rozmáchnutou rétorikou hovořil o sjezdu jako o „znovuzrození dělnického hnutí“ a o nové „historické kapitole v boji proti kapitalismu“. Podobná slova se musí obzvláště líbit rakouským a san marinským komunistům, které patří ve svých zemích ke stranám nepřesahujícím 1 procento voličských hlasů. Předseda PDS Lothar Bisky byl střízlivější. Zatímco nový Bertinotti hovořil o revoluci, Bisky zůstal jen u potřeby veřejných investic.

Sjezdu ovšem předcházelo řada sporů uvnitř jednotlivých radikálně levicových a komunistických stran. Postupem doby se vyhranily tři skupiny: První řekla od začátku, že do podobného subjektu nevstoupí ani s ním nechce mít cokoliv společného. Jednalo se především o řecké a portugalské komunisty, dále o skandinávské levicové a ekologické strany. Druhá skupina se rozhodla usilovat jen o status pozorovatele. Jednalo se např. o kyperskou stranu pracujícího lidu AKEL, italskou a lucemburskou komunistickou stranu.

Poslední skupina tvořená německou PDS, francouzskou FKP, rakouskými, slovenskými komunisty, španělskou Sjedenocnou levicí, řeckým Synapsismosem, mimoparlamentními levicovými uskupeními z Estonska, Rumunska, Maďarska a Švýcarska. Z České republiky od začátku proces sjednocování levice aktivně podporovala Strana demokratického socializmu. KSČM se rozhodla stát zakládajícím členem poněkud překvapivě až čtrnáct dní před sjezdem.

Ze zakládajících stran byla v otázce založení SEL nejvíce jednotná německá PDS. Ani hostitelská strana a druhý hlavní tahoun levicové integrace - Strana komunistické obnovy - není jednotná. Jejího šéfa podpořilo v únoru při hlasování o vstupu do SEL jen 55% delegátů sjezdu. Také šéf Italské komunistické strany se odmítl sjezdu zúčastnit. Podle něj je v návrhu stanov příliš málo místa věnováno „socializmu“ a „výrobním vztahům“. I před kongresovým centrem, kde se sjezd konal, probíhala demonstrace levicových odpůrců „Strany evropské levice.“

Sjezd přesto začínal v kolegiální a vstřícné, byť poněkud uspěchané a nepřipravené atmosféře. Většina připomínek a námitek byla do projednávaných stanov zapracována. To se také týkalo řady připomínek KSČM (např. princip rotujícího předsednictví v SEL). V sobotních večerních hodinách ovšem propukl velký spor: Komunistická strana Čech a Moravy předložila jako poslední návrh škrtnout z preambule stanov strany odmítání stalinizmu a raději hovořit o „nedemokratických praktikách, ke kterým došlo ve jménu komunismu“. Většina ovšem tento návrh odmítla a podpořila přijetí stanov i s kritikou stalinizmu. Poté vystoupil člen české delegace a předlistopadový diplomat Václav Jurn a ohnivě prohlásil, že Stalin osvobodil v roce 1945 český národ a pomohl vypudit Němce, zatímco dnes hrozí českým zemím opět germanizace pomocí sudetoněmeckých sdrůžení. Dostalo se mu příhodné odpovědi od jednoho španělského soudruha, který v diskusi prohlásil: „Osvobodila vás rudá armáda, zatímco Stalin dával rozkazy k popravám komunistů.“ Nic nepomáhá, že se s podobným stanoviskem neztotožňovala řada členů delegace, jako např. J. Kohlíček nebo M. Ransdorf. Faktem zůstává, že nedobrá dojem z delegace KSČM zůstal v očích

mnoha delegátů zachován.

Jak prohlásil Lothar Bisky: „Nelze se na jedné straně zřeknout stalinizmu a na druhé straně relativizovat jeho zločiny“. To je absurdní. Namáhavě jsem se na tom sjednotil v PDS a teď bychom to měli vypustit jenom proto, aby byly ve straně evropské levice navíc jedna nebo dvě strany. Jak řekl Lenin: Méně je někdy více.“

Delegáti 15 levicových stran z celého kontinentu pak hlasovaly pro vytvoření strany evropské levice. Pouze jediná, Komunistická strana Čech a Moravy, opustila sál před hlasováním. Později vysvětlovali delegáti KSČM jejich odchod ze sálu nikoli jako protest, ale jako odchod na poradu delegace. V pondělních Haló novinách se objevilo také tvrzení o zmanipulovanosti hlasování zástupcem PDS Helmutem Scholtzem. Odchod delegace KSČM zde byl interpretován jako protest proti nedemokratickým metodám zakládání SEL.

Tak byla nakonec založena Strana evropské levice bez účasti českých komunistů. Jakási nová hymna evropské levice - píseň „Bella ciao“ byla zahrána v jejich nepřítomnosti. Fausto Bertinotti při ní ale pozvedl ruku sevřenou v pěst do vzduchu.

Ovšem i v KSČM jsou mnozí, kteří stejně jako SEL odmítají stalinizmu ve všech jeho formách (včetně M. Ransdorfa a J. Dolejša). Tato skutečnost, stejně jako fakt izolovanosti KSČM v této otázce mezi jinými subjekty SEL, dávají naději, že princip odmítání stalinizmu nebude dlouhodobě překážkou v integraci evropské levice. Více spornou je i nadále otázka individuálního členství v SEL. Existuje totiž návrh, by mohli do SEL vstupovat i jednotlivci. To je především atraktivní pro občany zemí, kde neexistují žádné silné levicové strany, které by mohly být členem SEL (Rakousko, Británie), či v případě, že existují, tak nemají zájem tam vstupovat (např. Česká republika nebo Portugalsko). V samotné ČR existují nepochybně stovky lidí, kteří by měli o individuální členství v SEL zájem, neboť je pro ně KSČM příliš málo akceptovatelná kvůli přežitkům minulosti a ČSSD zase kvůli své kolaboraci s kapitálem. Také v samotné KSČM bude nepochybně celá řada členů, kteří uvítají příležitost moci vstoupit do nadnárodní Strany evropské levice,

Některé strany, mezi nimi PDS a vedení KPÖ, se domnívají, že by mohla být evropská strana trumfem ve volebním boji. Druhý důvod je v tom, že se má s ohledem na východní rozšíření EU vyloučit možnost silnějšího spolupůsobení stran marxistické orientace. Po volbách by mohly česká KSČM a slovenská KS zaujmout v EP silné pozice, zatímco je nejisté opětovné zastoupení právě těch stran, které podporují projekt ELS. To platí pro PDS, řecký Synapsismos a také pro KS Francie. Proto je snaha - prostřednictvím „evropského jádra levice“ - dokončit věci ještě před volbami. Počítá se přitom i s konflikty se skandinávskými levicovými stranami a uvnitř stávající levicové frakce v EP. Kdo bude chtít do této strany vstoupit později, musí akceptovat, co už bylo vyjednáno. Stejně jako je to u zemí nově vstupujících do EU.

Jaký vliv má diskuse v evropské levicové straně na vnitřní vývoj stran, které jsou na rozmezí mezi čistě komunistickými a takzvané transformačními tendencemi?

Tento projekt vynesl na denní světlo a zesílil snad všude - s výjimkou PDS - existující rozpory

a konflikty. Přestože se ve vedeních komunistických stran v Itálii a Rakousku vyslovila pro ELS jen těsná většina a přestože mezi členskou základnou panuje nejistota, nebere se na kritiku a výhrady žádný ohled. Jde o to vyhnat z ještě existujících komunistických stran jejich komunistické myšlenky. Levici v EU má být vytržen marxistický jedový zub. Situace mi v mnohém připomíná rozpory v sociální demokracii kolem roku 1914.

Jak se to projevuje v KPÖ?

Na stranické konferenci v březnu byla jen těsná většina pro stanovisko vedení strany, podporující ELS. Já doufám, že rozpor mezi slibem nového internacionalismu a skutečností v turistu stranických funkcí kompatibilního s EU bude brzy zřetelně vidět. Jedna věc je ale pro mě jistá: sjednocení marxistických a revolučních sil na evropské úrovni musí a bude vypadat jinak než tato strana aparátu.

*Jungle World, 28.4. 2004
otázky kladl Werner Pirker
přeložil Milan Neubert, 5. 5. 2004*

SITUACE NA LEVICI V EU

Milan Neubert

Když jsme si povídali o politických stranách v Evropském parlamentu (kap. 1. 7. na www.sds.cz), zmínili jsme se o existenci levicové frakce Evropské sjednocené levice a Severské levice zelených. (Prosím ty, kterým se z nějakého důvodu nelíbí v Evropě běžně užívané slovo „frakce“, aby si ho překládali jako „klub“).

Frakci s původním názvem „Spojená evropská levice“ založily v roce 1989 Spojená italská levice, Dánská lidová socialistická strana, Řecká koalice Synapsismos a Italská komunistická strana. V roce 1994 se frakce sloučila s „Levicovou koalicí“, v níž byly druhy všechny komunistické strany Evropy, ale po roce 1989 jen KS Francie, Portugalska a Řecka. V roce 1995 vstoupilo do EU Švédsko a Finsko a do frakce přibyl finský Levicový svaz a švédská Levicová strana poté, co

se pokusily neúspěšně vstoupit do frakce evropských Zelených.

K dalšímu posílení frakce došlo ve volbách v roce 1999, když do frakce vstoupily PDS z Německa, Nizozemská socialistická strana a řecké Hnutí demokratického socializmu (DIKKI). V konfederální frakci Groupe de la Gauche Unitaire Européen/Nordic Green Left (ve zkratce GUE/NGL) „sedělo“ zpočátku 42 poslanců evropského parlamentu z těchto stran: Socialistická strana Nizozemí (1), Dánská socialistická lidová strana (1), Finský levicový svaz (1), Švédská levicová strana (3), Řecká komunistická strana (3), Levicová koalice Synapsismos (2), Řecké demokratické socialistické hnutí/DIKKI (2), italská Strana komunistické obnovy (4), Komunistická strana Itálie (2), Komunistická strana Francie (6),

kdybychom mohli získat z EU financování, ale chápeme a podporujeme myšlenku, že evropské financování má přispívat k vytváření **evropského povědomí** a k vyjadřování politické vůle evropských občanů. A pokud jde o článek 8, musíme se zeptat: Proč by se mělo financovat něco, co **není** napsáno v programu?

To jsou důvody, proč nemůžeme přijmout třetí hlavní argument proti založení SEL.

Na závěr tohoto příspěvku konstatujeme, že česká Strana demokratického socialismu nevidí žádné korektní argumenty proti založení Strany ev-

ropské levice. To ale **neznamená**, že můžeme přijmout Nařízení týkající se politických stran na evropské úrovni z 4. listopadu 2003 bez výhrad.

Toto nařízení je v rozporu se základním principem demokracie - s rozdělením moci mezi parlament, vládu a soud. Nařízení posiluje nadřazenost Komise a Rady. Je to další příznak nedostatků demokracie v EU. Proti tomu musíme bojovat. A to by mělo být i cílem Strany evropské levice.

30. 3. 2004

PŘED NÁMI EVROPSKÁ LEVICOVÁ STRANA: POLITICKÝ TURISMUS V ŽOLDU EU?

Jungle World mluvil s **Franzem Stefanem Partederem**, předsedou zemské organizace **Komunistické strany Rakouska (KPÖ)** ve Štýrsku.

8. května má být v Římě založena strana evropské levice (ELS). Skvělé, ne?

Vůbec ne. Při tomhle projektu nejde o organizaci bojů proti imperialismu EU, za sociální pokrok či za mír, nýbrž o vytvoření byrokratické struktury s dobře zaplacenými funkcemi za peníze EU.

Zastánci projektu argumentují, že by se proti Evropě shora měla postavit Evropa zdola.

Jakpak vypadá Evropa zdola, která se shromažďuje v levicové straně EU? Je to především cirkus na kolečkách ze stranických funkcí, který se sejde tu v Athénách, pak v Berlíně a či Římě, ale hlavně stále znovu v Bruselu. Už jenom cestovními náklady by se mohly profinancovat smysluplné akce v základních organiza-

cích, tedy zdola. Tato strana se ve svých stanovách výlučně odkazuje na §191 unijní smlouvy a zavazuje se podporovat evropské povědomí. Tady vzniká loajální opozice Jejímu majestátu Evropské centrální bance - žádná Evropa zdola.

Přivrženci evropské levicové strany předhazují svým kritikům, že zastupují nacionálně zabedené stanovisko.

Já žiji v Grazu (Štýrský Hradec), hlavním městem Štýrska, což je spolková země Rakouské republiky. Tam taky budu nadále působit a nikoli v „Evropě“. Cesta k levicové straně EU, navržená vedením KPÖ ve Vídni je také útekem od odpovědnosti organizovat každodenní hnutí za udržení rakouské neutrality a proti účasti naší země v armádě EU. A v tom nám je málo pomůže nějaká všeobecná rezoluce strany závislé na EU, která postaví militarismus na pranýř jen frázovitou formulací.

Nač ten spěch vydupat ze země evropskou levicovou stranu ještě před volbami v EU?

ale na druhé straně tím nebude nijak ohroženo její členství v národní KSČM.

I mezi dalšími zakládajícími členy je vedle určitěho optimismu ze založení také patrná značná skepse. Claudio Grassi z komunistické obnovy se obává, že by nová strana mohla levice více rozdělovat nežli ji spojovat: „V Evropě existuje okolo 60 levicových, komunistických, levicových a alternativních stran. Zde v Římě je jich zastoupeno

jen necelých 20.“ Sice stále říkáme, že tohle je jen začátek a že jsme otevřeni všem, kteří dosud stojí mimo, ale obávám se, že to je jen iluze.“ Více jasnější bude situace až po červnových evropských volbách, pokud v nich uspějí subjekty sdružené v SEL. Ale jak řekl Lothar Bisky: Jestliže se nezměníme my, pak nezměníme ani Evropu.

12.05.2004

POZNÁMKY KE SJEZDU STRANY EVROPSKÉ LEVICE

Milan Neubert, předseda Strany demokratického socialismu

Při vši účtce ke zpravodajství deníku Právo a ke znalostem Miloslava Ransdorfa musím jako předseda Strany demokratického socialismu a jako představitel Strany evropské levice (SEL) v České republice uvést informace, týkající se zakládajícího sjezdu SEL, na pravou míru.

1. Zprávu na internetovém serveru Novinky z 10. 5. by si mohl někdo snadno vykládat tak, že jsme obvinili KSČM z hájení stalinismu. To jsme však v tiskovém prohlášení netvrdili. Jde o vážnou věc, a tak je třeba upřesnit, k čemu na sjezdu přesně došlo. Původní formulace ve Stanovách SEL byla následující: „Činíme tak v bezvýhradné polemice s nedemokratickými, stalinistickými praktikami a zločiny, které byly v absolutním rozporu se socialistickými a komunistickými ideály“. Delegace KSČM navrhla při projednávání v plénu formulaci, neobsahující slovo „stalinistické“, tak, jak to řekl v dnes publikovaném rozhovoru Miloslav Ransdorf.

2. Předložená verze Stanov byla výsledkem projednávání Iniciativní skupinou pro založení SEL a byla do ní zapracována většina připomínek KSČM, která se do diskuse nad Statutem zapojila po informačních přemetech prakticky až měsíc před sjezdem. Vlastní text návrhu stanov vznikl metodou dosažení maximálního konsensu. Političtí partneři KSČM však dávali v průběhu

projednávání jasně najevo, že pro ně má ponechání pojmu „stalinismus“ v textu zásadní význam, naposledy na setkání v sobotu ráno těsně před zahájením sjezdu.

3. Stanovisko Miloslava Ransdorfa, že formulace KSČM je širší, protože odsuzuje i stranické čistky na počátku 70. let, odhaluje skutečnost, že chápání pojmu „stalinismus“ je v KSČM jiné než u většiny ostatních evropských levicových stran. Nemusíme se ani ohlížet na (dříve) západoevropské země - stačí si přečíst projev prof. Michaela Schumanna na mimořádném sjezdu SED-PDS 16. prosince 1989. Uvidíme, že pro PDS existoval stalinismus v NDR ještě v roce 1989.

4. Pokud jde o „procedurální zmatky a porušení demokratických principů“, má Miloslav Ransdorf pravdu jen částečně. Chybou sjezdu nepochybně bylo, že na svém začátku nepřijal jasná procedurální pravidla (jednací řád). Předsedající pak po pozměňovacím návrhu KSČM nechal hlasovat nejdříve o posledním návrhu Iniciativní skupiny s tím, že se otázka „stalinismu“ přesune na jednání řádného sjezdu. Dlužno povědět, že při hlasování byli opravdu všichni delegáti KSČM jednotně proti, zatímco např. SDS byla pro jen většinou hlasů. V Čechách je skutečně zvykem hlasovat dříve o protinávru.

5. Konečně poslední poznámka se týká tvrzení,

že zaregistrování nově vzniklé strany nebude možné bez KSČM. To ovšem pravda není, samotné registraci nic nebrání. Jiná věc je, jestli bude mít Strana evropské levice nárok na finanční podporu EU, bude-li mít méně než sedm levice-

vých parlamentních stran. To je otázka. Pro delegáty na zakládajícím sjezdu Strany evropské levice však neměla klíčový význam.

(11. 5. 2004, zasláno Právu a Novinkám s žádostí o zveřejnění)

VÝKONNÝ VÝBOR STRANY EVROPSKÉ LEVICE

Potvrzen na ustavujícím sjezdu Strany evropské levice 8. a 9. května 2004 v Římě

Sjednocená levice, Komunistická strana, Sjednocená alternativní levice Katalánska (Španělsko)⁽¹⁾

- José Luis Nunes (KS)
- Willy Meyer (SL)
- Jordi Miralles (SL Katalánsko)

Francouzská komunistická strana⁽²⁾

Švýcarská strana práce

- Yosef Zisyadis
- Brigitte Berthouzoz

Synaspismos (Řecko)

- Stelios Pappas
- Anastasia Theodorakopoulou

Komunistická obnova (San Marino)

- Vanessa Muratori
- Gianluca della Valle

Strana komunistické obnovy (Itálie)

- Gennaro Migliore
- Graziella Mascia

Strana demokratického socialismu (Německo)

- Helmut Scholz
- Katina Schubert

Dělnická strana (Maďarsko)

- Attila Vajnai

* Laszlova Szabo

Strana socialistické aliance (Rumunsko)

- Costantin Cretu
- Annamaria Rotaru

Strana demokratického socialismu (ČR)

- Miroslava Hornychová
- Jiří Hudeček

Estonská sociálně demokratická dělnická strana

- Sirje Kingsepp
- Eni Ehala

Komunistická strana Slovenska

- Jan Gregor
- Milena Vorosniaková

Komunistická strana Rakouska

- Waltraud Fritz-Klackl
- Günther Hopfgartner

Poznámky:

⁽¹⁾ Tyto tři členské strany jmenují další tři členy VV v souladu s kvótou podle pohlaví.

⁽²⁾ FKS jmenuje oba členy VV po referendu.

K ARGUMENTŮM PROTI STRANĚ EVROPSKÉ LEVICE

Milan Neubert

V posledních několika měsících se vede mezi radikálními levicovými stranami v Evropě diskuse, zda založení Strany evropské levice (SEL), splňující podmínky dané Nařízením Evropského parlamentu a Rady, **napomůže či nenapomůže** dalšímu rozvoji evropské radikální levice. Existují negativní hlasy, které říkají, že projekt založení takové strany je v rozporu s cíli levice a že, extrémně vyjádřeno, nebude SEL ničím víc než Stranou evropské komise. Jako příklad jmenujme KS Řecka.

Česká Strana demokratického socialismu (SDS) prostudovala hlavní argumenty proti založení SEL, formulované některými komunistickými stranami. A navíc jsme analyzovali Nařízení týkající se politických stran na evropské úrovni, přijaté 4. listopadu 2003. Rád bych zde přednesl naše závěry týkající se tří hlavních negativních argumentů.

1) Hlavní argument proti založení SEL říká, že evropské strany nevzniknou na základě svobodné vůle a z iniciativy svých potenciálních členů, ale závazným nařízením EU. Argumentace pak pokračuje - evropské strany se zakládají podle Maastrichtské smlouvy, musí respektovat principy, na nichž je EU založena.

Tento argument nemůžeme přijmout. Uvažujeme tak **ne** proto, že jsou chybné předpoklady. Ne, předpoklady jsou správné, pro další rozvoj radikální levice překážky skutečně existují. Ale chybné jsou závěry! Podívejte se na národní úroveň. Všechny legální levicové strany splňují podmínky národního práva. Jinak by byly zrušeny nejvyššími soudy a nedostaly by od svého národního státu ani euro nebo korunu. Takže kdyby argumentace byla skutečně korektní, radikální levicové strany na národní úrovni by už musely přejít do ilegality. To se ale nestalo.

2) Druhý argument proti SEL říká, že bude strana pod neustálým tlakem Evropského parlamentu. Že bude mít Evropský parlament právo zakázat stranu, která nebude respektovat principy EU. Že SEL nebude mít právo změnit si stanovy nebo program bez svolení EP.

Tento argument je v rozporu se schváleným Nařízením z 4. listopadu 2003. Neexistuje povinnost ptát se, chcete-li změnit stanovy nebo program. Evropský parlament **nemůže** zrušit stranu na evropské úrovni. Takže **jediná** akceptovatelná část argumentu spočívá ve skutečnosti, že Evropský parlament může SEL **vyloučit z financování**. Ano, to je pravda, za jistých podmínek, ve složitém procesu ověřování. Proti tomuto článku je třeba bojovat. Ale to není argument proti založení SEL. Co bychom mohli ztratit? Možná v budoucnu nějaké financování. Ale bez SEL nebude vůbec **žádné**!

Někdo může tvrdit, že finanční tlaky budou nutit představitele SEL k tomu, aby „prodali program“ radikální levice, že to povede k „sociálnědemokratizaci“ SEL. Chtěli bychom se ho zeptat: Co dělají dnes levicové strany na národní úrovni?

3) Třetí často vznášený argument tvrdí, že strany na evropské úrovni nebudou schopny využít svých specifických rysů podle své vůle a svého rozhodnutí. Tento argument koření v článcích 7 a 8 zmíněného Nařízení. Podle článku 7 nelze použít financování politických stran na evropské úrovni k přímému či nepřímému financování jiných politických stran, zejména ne národních politických stran. A článek 8 popisuje povahu výdajů - dotaci lze použít výhradně ke krytí výdajů přímo spojených s cíli stanovenými politickým programem.

Obsah obou článků plně podporujeme. Pro SDS jako malou stranu by bylo jistě příjemné,